

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שני י"א אלול תשפ"ג | דף היומי בבלי: קידושין טו | דף הכולל: גיטין ע.
דף היומי בהלכה: מסימן קנ"ט סעיף י"ד עד סימן ק"ס.
מוסר: אהבת חסד - גם יתבונן האדם' עד 'וכל זה שדברנו'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער השמחה "וצריך אדם לחקור" יות סוף שער האכזריות

שמעתי מאבי מורי זצוק"ל, לא פעם, כי בפרנסה
צריך להשקיע יומיים בשנה בלבד: שני הימים
של ראש השנה... ואכן, מי שמרגיש באמת
שהפרנסה שלו תלויה בידיו של הריבונו של עולם,
משקיע בשני הימים הללו את כל כוחותיו

ראש ישיבת 'קרית מלך' הגאון רבי שלמה קנייבסקי שליט"א על התפילה ומשמעותה

ושוב, עוד ועוד! ואין מי שאינו זקוק למאומה... כי גם אם יש לנו
היום בריאות ודעת, פרנסה ושלוחה - זה עדיין לא אומר כלום לגבי
מחר... ואם אנו יודעים שהבריאות של מחר, והשכל של מחר,
והפרנסה של מחר, תלויה רק במישהו אחד ויחיד - לא ייתכן
שאנו לא נבקש ממנו באמת שיתן לנו את כל הצרכים הבסיסיים
הללו, שבלעדיהם חיינו אינם חיים!

לכן, דוקא הבקשה שלנו - מהווה בעצם הכרזה של אמונה!
אני שומע לעיתים על אנשים, שנמנעים מלבקש בראש השנה
על צרכים גשמיים כאלו ואחרים... ואני אומר, אדרבה! מי שאינו
מבקש על צרכיו הגשמיים בימי ראש השנה - כנראה לא מרגיש
מספיק עד כמה הוא תלוי בריבונו של עולם... הוא כנראה לא
מאמין מספיק בכך שהימים הללו משמעותיים כל כך!!

שמעתי מאבי מורי (שליט"א) זצוק"ל, לא פעם, כי בפרנסה
צריך להשקיע יומיים בשנה בלבד: שני הימים של ראש השנה...
ואכן, מי שמרגיש באמת שהפרנסה שלו תלויה בידיו של הריבונו
של עולם, משקיע בשני הימים הללו את כל כוחותיו בכדי
לזכות לפרנסה במשך כל השנה כולה... אבל מי שאינו מרגיש
זאת מספיק? מי שאינו מאמין מספיק שמזונותיו של כל השנה
נקצבים בימי הדין והמשפט? הוא יכול באמת לוותר בימים אלו
על כל תפילה העוסקת בגשמיות, ולהתמקד רק בתפילה על
רוחניות...

התפילה שלנו מהווה אמנם הכרזה של אמונה, הכרזה של
הכרה בכך שהקדוש ברוך הוא הינו היחיד שביכולתו לתת לנו
את כל צרכינו. אולם לפני הכל ואחרי הכל - מדובר בבקשה. אם
התפילה שלנו לא תהיה בגדר בקשה, היא לא תהיה תפילה...
וממילא, גם הכרזת אמונה לא ניתן יהיה למצוא בה!
הבה נסביר את הדברים:

מי שמכיר בכך שהבריאות שלו בידיים של הקדוש ברוך הוא,
ורק ברצותו יתברך הוא יזכה לאריכות ימים מתוך בריאות איתנה,
בלי סבל ומכאובים... האם ייתכן שהוא לא יבקש ממנו יתברך על
בריאותו בכל יום מחדש?

מי שמכיר בכך שבלי הריבונו של עולם לא יהיה לו שכל אפילו
בשביל הדברים הפשוטים ביותר, שלא לדבר על בינה והשכל
בתורה הקדושה או בשאר מעשה ידיו... האם ייתכן שהוא לא
יתחנן שוב ושוב על דעת?

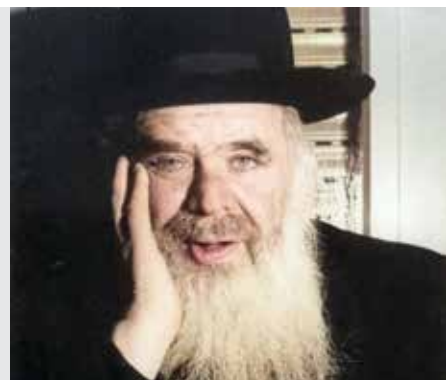
מי שמרגיש בחוש, כי גאולתו וישועתו מכל צרה שבה הוא
נמצא - תלויה אך ורק באבא שבשמים, מבלי שאף אחד אחר יכול
לסייע לו באמת... האם ייתכן שהוא יחריש מלהעתיר לישועתו
של היושב במרומים, מעומק הלב, שלש פעמים בכל יום?

לא ולא... הדבר בלתי אפשרי. מי שבאמת מאמין, מי שבאמת
מרגיש, מי שבאמת מכיר בכך שהוא תלוי לחלוטין באבא
שבשמים - לא יחריש מלבקש ממנו את כל צרכיו, בכוונה, שוב

מתפלל מעומק הלב בראש השנה על צרכיו - סביר להניח שישנה רק סיבה אחת לכך: הוא לא באמת מאמין ומרגיש כי חייו ועתידו מוטלים כעת על כף המאזניים...
לכן, הבה נתחזק כולנו באמונה, נרגיש בחוש כי תלויים אנו באופן מלא באבא שבשמים - בכל רגע ובכל שניה, ואז התפילות שלנו תיראנה אחרת לגמרי... הן לא תהיינה רק בקשות - אלא עדות נאמנה על אמונתנו המוחלטת בצור העולמים, מלך מלכי המלכים, שאנו נתונים בידיו לשבט או לחסד בכל רגע ובכל שניה, ואין מלבדו מלך עוזר ומושיע!
זו היא תפילה "כעומד לפני המלך", ולשם עלינו לשאוף!
(קטעים מתוך הספר 'נפשי חמדה')

אומר את הדברים בהסתייגות: ייתכן שישנם אנשים, שבאמת אינם מוטרדים מהפרנסה או הבריאות שלהם, וכל מה שחשוב להם זה רק גילוי כבוד שמים בעולם... אדרבה! אנשים שכאלו, יכולים אמנם להתפלל בראש השנה רק על גילוי כבוד מלכותו יתברך בעולם, ולגמור בדעתם כי יהיה עמם מה שיהיה - לא אכפת להם ממאומה...
אולם אנשים כערכנו, המוטרדים כאשר בריאותם אינה כתקנה, ומבולבלים כאשר פרנסתם מקופחת, ומודאגים כאשר מתרגשת עליהם תקופה של קושי - כלום יכולים הם להיות אדישים לכל הצרכים הללו בימי הדין והמשפט, בהם נחרץ גורלם למשך השנה הקרובה? הלא הדבר לא יעלה על הדעת! מי מאיתנו, שאינו

מרן ראש הישיבה רבי חיים שמואלביץ זצוק"ל, לפני כל שיחה היה מבקש ברכה מהרבנית שיצליח בשיחה, הרבנית היתה ענוה גדולה וחייכה ובירכה אותו

הגה"צ רבי בנימין פינקל שליט"א מנהל רוחני של ישיבת מיר על ה'בין אדם לחבירו'

עוצר את התפילה, וידוע שרבי ישראל סלנטר הכניס את היסודות של הזהירות בדברים שנראים קטנים ואנשים מקילים בהם, אבל האמת היא שצריך נורא להקפיד בזה ובנעילה הרי העיקר הוא "למען נחדל מעושק ידינו".

וכבוד חברו יש דבר שמאוד חשוב בבית פנימה. תראו את הגמ' בב"מ: "לעולם יהא אדם זהיר באונאת אשתו שמתוך שדמעתה מצויה אונאה קרובה" יש אימרה בשם הרמ"ק שרוב המצערים נשותיהם מקצרים ימיהם, ד' ירחם, אפילו שיש טענה צריך מאוד בעדינות ובכבוד להבליג.

מרן ראש הישיבה רבי חיים שמואלביץ זצוק"ל, לפני כל שיחה היה מבקש ברכה מהרבנית שיצליח בשיחה, הרבנית היתה ענוה גדולה וחייכה ובירכה אותו (אני זכיתי להביא לרבי חיים את הגמרות שהיה צריך לשיחה, ועקבתי וראיתי איך שהוא מבקש מהרבנית ברכה).

הוא היה מוסר "ועד" ביום שישי לאברכים, ופעם לפני הועד בכה רבי חיים ואמר: "הן עושות כל כך הרבה בשבילנו, מה אנחנו עושים בשבילן?!" רבי חיים ישב ולמד והרבנית היתה שמחה ומאושרת שבעלה גדול הדור, אבל הוא לא הרגיש שהוא עושה מספיק בשבילה, היא עושה כל כך הרבה, זה לימוד גדול עבורנו ובפרט לקראת יום הדין שנתחזק בשלום בית וניזהר מאונאת דברים.

איך מגיעים לדבר החמור הזה של "אונאת דברים"?

הגר"ב פינקל: בדרך כלל זה תוצאה משני דברים משמעותיים. כעס ורצון להתבלט. אלו דברים שצריך מאוד להיזהר. אדם

'אני זוכר מילדותי עוד לפני שלמדתי בישיבה, שמעתי שיחות ממרן ראש הישיבה הגאון רבי חיים שמואלביץ זצוק"ל, הייתי שומע ארבע שיחות קבועות מרבי חיים, שתי שיחות לפני התקיעות של שני ימי ר"ה, לפני כל נדרי וקודם מוסף של יו"כ, כל שנה רבי חיים דיבר על בין אדם לחברו, את היסוד המפורסם שבין אדם לחברו זה כמו להכניס את היד לאש הוא אמר בראש השנה. הוא הביא לזה כמה ראיות, דבר ראשון הביא את המעשה עם חנה ופנינה, שפנינה רצתה לצער את חנה לשם שמים, ובכל זאת איזה אסונות היה לה אח"כ שא"א לתאר.

אח"כ הביא את הגמ' בכתובות, על רב רחומי שנסע ללמוד והיה חוזר פעם בשנה הביתה בערב יום כיפור. שנה אחת הוא שקע בלימוד ולא הגיע. אשתו ציפתה מתי יבוא וכשראתה שלא הגיע, הורידה דמעה מעיניה, והוא נפטר.

רבי חיים היה חוזר על דברי הגמ', "השתא אתי, השתא אתי", והיה מתרגש נורא, ושאל, וכי רב רחומי עשה משהו במזיד, שנית, מה יש לה מזה שהוא מת, כעת הוא לא יחזור לעולם, אלא אמר רבי חיים רואים שפגיעה בבין אדם לחברו היא כמו להכניס יד באש, לא משנה מה היתה הכוונה, ניזוקים!

קשה לדבר על זה, נורא מפחיד, אבל צריך לעשות בדק בבית בבין אדם לחברו, אפילו בדברים הכי פשוטים. יש שני חלקים בזה, ממון חברו, וכבוד חברו, לראות איפה אוחזים בממון ואיפה בכבוד, וחוף מעצם חומרת הדבר, זה שני דברים יסודיים שאחרת זה מפריע לעבור את הדין.

בענייני ממון יש חשש גזל ומזיק, לווה רשע ולא משלם, גזל

יש כאן דבר נוסף חמור של "מתכבד בקלון חברו", רוצה לומר בדיחה על חשבון השני וזה גורם לו צער גדול. יש שילוט בכבישים שנאמר בענין אחר: "מילים יכולות להרוג", הכרנו לא אחד ולא שניים מקרים מצערים של אדם שאמרו לו מילה ומזה ירד לגמרי הדרך. ומי יתן על כך את הדין על נפש יקרה שיכל לצמוח לאילן רב פארות, אותו אחד שאמר מילה ופגע בו וציער אותו.
(מתוך יתד נאמן האלול תשפ"ג)

שכועס, בזמן שהיה רגוע לא היה מוציא מילים כאלו מהפה ואחר כך הוא מתחרט על דבריו, אבל בזמן הכעס, הוא מוציא מילים שדוקרות את השני כחרבות. וגם כאן חשוב מאוד לדון לכף זכות ולא לחכות לו בפניה... שיענש חלילה.
דבר נוסף הרצון להתבלט. לפעמים זה יכול להיות ב"שבע ברכות" הוא מרגיש "חברמן" שהוא אומר מילים שנונות ופוגעות בזולת ולא שם לב ש"באפם הרגו איש", מה גם שהרבה פעמים

**"אני לוקח עליי אחריות שלחץ הדם יהיה תקין",
אמר רבי אליהו לאפיאן זצ"ל לרופא, והלה גיחך:
"לוקח אחריות? יסלח לי כבוד הרב, אך הוא נשמע
כמי שאינו מבין ברפואה... זה לא משחק ילדים"**

הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א על עבודת הימים האלו וחשבון הנפש

אצל רופא העיניים המפורסם - ד"ר טיכו, שהחזיק מעין בית חולים פרטי ושם טיפל בחוליו.

הרופא בדק את רבי אליהו היטב, והציע לו ניתוח שיוכל לרפא את מאור עיניו. רבי אליהו סבר וקיבל, ונקבע מועד לניתוח המדובר; אך כשהגיע למרפאה, גילו בבדיקות המקדימות לניתוח כי לחץ הדם שלו גבוה מאד, ופיקוח נפש הוא לנתחו בצורה כזו. הניתוח בוטל, אך לאחר כמה חודשים פנה רבי אליהו לרופא וביקש ממנו כי ינתח אותו בכל זאת. הדוקטור סירב בתוקף: "אינני יכול לנתח מישהו עם לחץ דם גבוה, זה עלול להביא לתוצאות איזמות! אינני מוכן לקחת עליי אחריות כזו".

"אני לוקח עליי אחריות שלחץ הדם יהיה תקין", אמר רבי אליהו לרופא, והלה גיחך: "לוקח אחריות? יסלח לי כבוד הרב, אך הוא נשמע כמי שאינו מבין ברפואה... אי אפשר לקחת אחריות, זה לא משחק ילדים".

הסביר לו רבי אליהו: "אתה סבור שלחץ הדם נגרם בגלל בעיות רפואיות שיש ליי ממש לא. אני אסביר לך מדוע הוא עלה: ברגע שנכנסתי לחדר הניתוח, התחלתי לעשות חשבון הנפש ולהתעורר בתשובה, שזו ההכנה הטובה ביותר להליך רפואי שמצריך את רחמי וסיועו של בורא העולם... כעת אני מבטיח לך שאת חשבון הנפש אעשה מראש, ובזמן הניתוח אחשוב בלימוד - ואתה תראה כי הכל יהיה בסדר..."

וכך הוה. רבי אליהו נותח והתאושש בשלום, ולא היתה כל בעיה עם לחץ הדם שלו, לפליאת הרופאים...

הלקה האמיתי מהסיפור הזה - הוא לא רק מה שאמר רבי אליהו כי חשבון הנפש גרם לו ללחץ, אלא ההיפך הגמור: חשבון הנפש, כשהוא נעשה כראוי, מביא לרגיעה ושלווה מוחלטת, עד כי למרות היותו לפני ניתוח מורכב יכול לחשוב בלימוד כרגיל, ולא ניכר עליו כלל חשש מפני הפרוצדורה המסובכת שהוא הולך לעבור!

הגמרא בחולין (קה, א) מביאה עצה מסחרית משמואל האמורא: "המסייר נכסיו בכל יום מוצא סלע" - היינו, מבאר רש"י, שהולך ורואה קרקעותיו מה הן צריכות מוצא סלע, מפני שמתקנם בכל מה שצריך, וכך חוסך ממון. "ואני", ממשיך שמואל, "כחומץ בן יין, כי אבא סייר נכסיו פעמיים ביום, ואני פעם אחת בלבד".
מה נאמר כאן? שמואל מגדיר את עצמו כחומץ בן יין מחמת שאביו השקיע יותר זמן בטיפוח קרקעותיו? ודאי שהתורה חסה על ממנום של ישראל, אבל במבט שטחי - נשמעים הדברים מופלאים ממש.

בנובהרדוק פירשו זאת, אמר מגיד המישרים הגאון הצדיק רבי יעקב גלינסקי זצ"ל, כי אין הכוונה לנכסים גשמיים... שמואל נתן כאן עצה רוחנית חשובה - רוצה אתה להתנהל כראוי בעבודתך הרוחנית? סייר בנכסך כל יום! כל יום מחדש שב בפניות הדעת, ובצע חשבון נפש מדוקדק ופרטני על כל רגע ורגע שחלף. מה צריך לשפר, מה יש לתקן, היכן חלה התקדמות והיכן חלילה נסיגה.

זהו יסוד מוסד לעבודת התשובה. אנחנו רוצים לקבל על עצמינו להשתפר, להיעשות טובים יותר וקרובים יותר לבוראינו - ומצויין שכך. אבל עלינו להצמיד לכל קבלה החלטה תקיפה: נשב פעם בתקופה, כפי כוחנו - שבוע, שבועיים, חודש - ונבדוק עם עצמינו היכן אנחנו עומדים ולאן אנחנו שואפים. חיים עם חשבון הנפש, הם הערובה היחידה לכך שכל הקבלות הטובות של חודש אלול לא תתנדפנה כעשן.

גדולי עולם חיו כל השנה עם חשבון מפורט ומדוקדק. שמעת ממורנו הגאון רבי יהושע דוד טורצ'ין שליט"א, רב קהילות 'פרושים' בארץ הקודש, כי דודו הגאון הצדיק רבי אליהו לאפיאן זצ"ל, בעל ה'לב אליהו', סבל הרבה ממחלות בעיניו, ועבר טיפולים רבים וקשים שלא הועילו. לאחר בירורים, הגיע רבי אליהו ליעוץ

גם מהווה עדות לכך שאנו לוקחים ברצינות את ההזדמנות של ימי האלול, ומראים לבורא העולם שאנו רציניים וכנים בשינוי המעשים שלנו, ובבקשתנו לקבל ממנו רחמים ורצון בעת הדין. (מתוך הספר 'אוצרותיהם אמלא')

אז רבי אליהו חי עם חשבון ברמה גבוהה מאד, אך גם לאנשים פשוטים כמונו, זו עבודה מתבקשת בימים אלו. אם נחבר זאת לנקודות בהן התמקדנו בשיחה זו, ניתן אף להבין כי חשבון הנפש אינו רק מה שיחזיק את שיפור המעשים שלנו לאורך זמן - אלא

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?

שלחו מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

אם לרבי היו \$ 29,500 לתת ליהודי, לבטח יש ברשותו גם את 500 הנותרים. מדוע, איפוא, מנע הרבי את עצמו מלתת לאיש את הסכום המלא לו נזקק?

הגאון רבי מרדכי פרוינדליך זצ"ל על הטוב שנותן הקב"ה

כחמשת אלפי דולרים. אחר, נכנס לחדר השני, בו מצא שלושת אלפי דולרים. מהחדר השלישי שב, ובידו ארבעת אלפי דולרים. כך ליקט הרבי את את הסכום הנדרש להוצאת חתונת בתו של היהודי. לאחר שעה קלה הודיע הצדיק שעלה בידו להשיג סך של עשרים ותשע אלף, וחמש מאות דולרים. הוא התנצל בפני היהודי שלא הצליח להשיג עבורו את מלוא הסכום לו נזקק.

אב הכלה עמד המום. לכזאת לא ציפה. הוא מצידו חפץ היה בברכת הצדיק בלבד, ועתה בדקות מועטות כבר נושע. "אין בפי מילים להודות לרבי על מה שעשה עבורי. אמנם שיערתי את סך ההוצאות בכשלושים אלף דולרים, אבל גם עשרים ותשע אלף וחמש מאות דולרים, בהחלט יספיקו עבורי. עם יתרת הסכום לבטח אסתדר" מלמל בהתרגשות ויצא מהבית נפעם.

אך יצא אותו יהודי מהבית, הביעו מקורב הרבי את תמיהתם בפניו: "אם לרבי היו עשרים ותשע אלף וחמש מאות דולרים לתת ליהודי, לבטח יש ברשותו גם את החמש מאות הנותרים. מדוע, איפוא, מנע הרבי את עצמו מלתת לאיש את הסכום המלא לו נזקק?

חיך האדמו"ר והשיב להם: "יודע אני את נפש האדם. האיש, הלא סבור שאת הכסף אני הוא זה שנותן לו, ואינו רואה את יד ה' העומדת מאחורי זה. משום כך, אם הייתי ממלא את כל משאלתו, לא היה שמח בממת שקיבל, אלא תוך דקות מועטות היה מתחרט על שלא ביקש יותר... לו אכן עומד היה לנגד עיניו שהקדוש ברוך הוא, הוא זה ששלח לו את הממון, בודאי היה שמח עם מה שקיבל, ומבין אל נכון כי לא יכול היה לקבל יותר מכך. אבל מכיוון שאותו יהודי חושב שאני הוא הנותן לו את צורכו, יש מקום

וְשִׂמְחָת בְּכָל הַטוֹב אֲשֶׁר נָתַן לָךְ ה' אֱלֹהֶיךָ. (כ"ו, י"א)

לכאורה יש להבין: הלא פרשת הביכורים הנאמרת על ידי מביא הביכורים, עוסקת כולה בשבח להקדוש ברוך הוא על שנתן לנו ארץ זבת חלב ודבש, ושכזכות זה יכולים אנו להביא מראשית פרי האדמה שנתן לנו ה'. מדוע, איפוא, שבה התורה ומדגישה את העובדה שהפירות ניתנו לנו מידו של הקב"ה: 'וְשִׂמְחָת בְּכָל הַטוֹב אֲשֶׁר נָתַן לָךְ ה' אֱלֹהֶיךָ'?

את התשובה נוכל להבין באמצעות המעשה הבא:

רבי יואל מסאטמר זצ"ל היה מרבה בנתינת צדקה. את כספי הפדיון שהעבירו אליו חסידיו היה מאכסן בחדרי הבית השונים, ובעת הצורך היה פותח את לבו ואת ידו, ומעניק מהם ביד רחבה ליתומים ואלמנות, להכנסת כלה, להקמת מקומות תורה ולשאר צורכי צדקה. כל אדם שהיה פושט ידו לצדקה, לא היה יוצא מביתו ריקם.

מעשה באב לבנות בוגרות, אשר אחת מהן מאורסת היתה, ולא מצאה ידו די ממון להוצאות הנדוניה. זמן החתונה הלך והתקרב והמחותנים איימו בעזיבת השידוך. נכנס אותו יהודי מדוכדך לביתו של האדמו"ר ותינה את צערו בדמעות שלישי. כל השומעים נדו בראשיהם והשתתפו אף הם בצערו.

"כמה כסף חסר לך לסילוק החוב, ולעריכת החופה ושאר הוצאות החתונה?" התעניין הרבי.

חישב האיש את הסכום הנדרש ומצא כי להשלמתו הוא נזקק לכשלושים אלף דולר.

האדמו"ר, עליו נאמר "וצדיק חונן ונותן", קם ממקומו, והחל מסתובב בין חדרי הבית. בחדר הראשון מצא הצדיק סכום של

כאשר מביא האדם ביכורים מראשית פרי האדמה, עליו לזכור שכל הטוב שגדל בארצו, הכל מגיע מאת ה'. רק כאשר ידע אל נכון שהקב"ה ברחמיו - הוא שנתן לו את כל השפע שגדל בארצו, ומה שנגזר שיגדל בה זה מה שגדל, רק אז יוכל לשמוח באמת ובתמים, ולא יהרהר בלבו מדוע לא קיבל יותר. נמצא אפוא, כי התנאי ל'וְשִׂמְחָתְךָ בְּכָל הַטּוֹב' הוא, שתדע ותפנים שאת אותו טוב 'נָתַן לְךָ ה' אֱלֹהֶיךָ'.

(מתוך הספר ללמדך)

לחשוש שאם אכן אתן לו את מלוא מבוקשו, ייסר את עצמו מדוע לא ביקש ממני יותר.

ואנו על פי דרכנו למדנו, שכאשר האדם שוכח כי הקב"ה הוא זה שנתן לו את פרנסתו וכספו, ותולה את הכל בכוח יגיעתו, גם כאשר זוכה לראות ברכה בעמלו הוא לא יהיה שמח בחלקו, משום שתמיד יחשוב בלבו שבוודאי יכול היה להרוויח יותר. רק כאשר מפנים היהודי שהכל מאת ה', ורק מה שנגזר עליו להרוויח יקבל, רק אז יוכל לשמוח שמחה אמיתית. ומכאן תשובה לשאלתנו:

לא כל כאב ראש הוא מיגרנה, אך יש אנשים שסובלים ממיגרנה וחושבים שמדובר ב"סתם כאב ראש"

כל מה שחשוב לדעת על מיגרנה או כאב ראש, איך מטפלים ומתי צריך לפנות לרופא

כאב ראש בחודש.

תסמינים - המיגרנה בדרך כלל מתאפיינת בכאב ראש חד צדדי, פועם, הולם כמו פטישים ובנוסף תסמינים כמו רתיעה מאור, רתיעה מרעש ואף בחילות והקאות. מי שסובל ממיגרנה, בדרך כלל יזדקק לחדר חשוך ושקט עד שהיא תחלוף. כפי ציינתי קודם לכן התקף מיגרנה יכול להימשך בין 4 ל-72 שעות.

הגורמים - מיגרנה ידועה כמחלה עם מרכיב תורשתי / משפחתי, אום קיימים מניעים להופעה של ההתקפים הגורמים למיגרנה. זה יכול להיות שינוי במזג האויר, שינוי תזונה, מאכל מסויים שמוביל להתקף, שינוי בהרגלי השינה, לחץ ועומס.

בירור רפואי - כאשר מדובר על כאבי ראש חוזרים ונשנים, הבירור חשוב משני טעמים: נטילת משככי כאבים אינה יעילה לאורך זמן. בנוסף, לפעמים זה יכול להעיד על מחלה קשה אחרת ולכן הבירור הוא חשוב. כמו כן, קיימים כיום טיפולים חדשים, כך שחבל להסתפק במשככי כאב פשוטים ולא יעודיים למנגנון המיגרנה, גם אם הם לעיתים מצליחים לעזור ולשכך את כאב הראש לזמן קצר.

קיימים שני סוגי טיפול עיקריים: טיפול אקוטי - טיפול נקודתי בזמן ההתקף, המכוון לעצירתו. טיפול מניעתי, טיפול שניתן למי שסובל מתדירות גבוהה של התקפים.

לסיכום, חשוב להדגיש, שקיים כיום טיפול ספציפי וממוקד למיגרנה, שיכול להביא להקלה מהירה בכאב ובתסמינים הנלווים לכאב הראש. חשוב להעלות את המודעות לאבחון מוקדם של כאב הראש המיגרנטי, כדי שאפשר יהיה לטפל בצורה מדוייקת ויעילה ולמנוע שנים קדימה של סבל מיותר.

[המדווח - מומחה בניירולוגיה במכבי שירותי בריאות] (המודיע ה' באלול תשפ"ג)

לא כל כאב ראש הוא מיגרנה, אך יש אנשים שסובלים ממיגרנה וחושבים שמדובר ב"סתם כאב ראש" ולכן הם לא מאובחנים ומטופלים כראוי. מעבר לחוסר המודעות קיימת אי הבנה, מה הם הסוגים השונים ואיך ניתן להתמודד איתה. מדווח ד"ר גבי וינשטיין:

מיגרנה זו מחלה נירולוגית הגורמת לשיבוש התפקוד היום יומי. היא נפוצה בקרב נשים פי שלושה מאשר בקרב גברים. היא יכולה להופיע בכל גיל, אפילו בילדות. אולם הגיל השכיח ביותר להופעתה לראשונה הוא במהלך העשור השני או השלישי.

כאב ראש? - מיגרנה היא אחד מכאבי הראש השכיחים באוכלוסיה אבל לא השכיח ביותר. אחד מסוגי כאב הראש המוכר לנו (שאינו מיגרנה) זה כאב הראש המכונה "תעוקתי", שהינו כאב לוחץ בעיקר באזור הרקות או בכל הראש, שיכול נלבוץ ממצבים כמו לחץ, עייפות, מחסור בשתייה וכד'.

בניגוד לכאב ראש תעוקתי, המיגרנה היא התקפית. לא מדובר בכאב ממושך וקבוע. הכאב יכול להופיע פעם בשבוע, פעם בחודש, פעם במספר חודשים ובין ההתקפים אין כאבי ראש. ההתקפים עצמם, על פי ההגדה, נמשכים בין 4-72 שעות ויכולים להיות מלווים בתופעות נוספות, כמו בחילות או הקאות, רתיעה מאור ו/או מרעש.

סוגי מיגרנה - ישנם שני סוגי מיגרנה עיקריים. מיגרנה אפיוזית: מיגרנה שבה תדירות ההתקפים עד 8 התקפים בחודש ולא יותר מ-15 ימי כאב ראש בחודש. מיגרנה כרונית: שבה המטופל סובל מיותר מ-15 ימים של

קידושין דף ט"ו

מה למד משה רבנו מיוסף הצדיק?

מה למד משה רבנו מיוסף הצדיק?

גם משה רבינו סבל הרבה מאנשי דור המדבר, עד שאמר (במדבר יא יב) "האנוכי הריתי את העם הזה" וכן (שמות יד, ז) "עוד מעט וסקלוני", ואם כן היה לו למשה לשנוא אותם ולכעוס עליהם - ושנאה וכעס הם תולדות הקנאה.

לכן מספרת התורה ומעידה: "ויקח משה את עצמות יוסף עמו", כלומר שלקח את עצמות יוסף כדי להשתמש בהם כדוגמא איך לכבוש את רגשי כעסו וקנאתו על בני ישראל - כשם שיוסף בשעתו היה נקי משמץ קנאה וכעס נגד אחיו למרות שהם שנואוהו ומיררו את חייו, עד שעצמותיו בארון נשארו שלמים וקיימים כנתינתן בו. והלא ידוע שכאשר אחים שונאים זה לזה אזי גדולה שנאתם משנאת זרים, וכדוגמת הברזל שכאשר מכים אותו ברזל אחר, שהוא מינו, משמיע קולו יותר מכאשר מכים אותו על כסף וזהב. נמצא שמעצמות יוסף שלקח עמו למד משה לקח לעצמו - להתנהג עימם כמו שהתנהג יוסף עם אחיו. ואם כן היה משה שווה עמו, בכך שהתנהג עם בני ישראל כפי שהתנהג יוסף עם אחיו, בלי כל רגש של קנאה ושנאה.

זה מה שלקח משה "עמו" - את הלקח הנפלא של העצמות שלא הרקיבו!

(כמוצא שלל רב שמות יג יט - קובץ תורני "מוריה" הרב משה מאיר ישר זצ"ל)

עמך המאכל עמך במשתה פנינה נפלאה על הפסוק "ויקח משה את עצמות יוסף עמו" (שמות יג יט), השתמרה מאחת הדרשות שנשא הגאון מבריסק רבי יהושע ליב דיסקין, כאשר כיהן כרבה של העיר שקלוב. לכאורה - פתח בקושיא - צריך היה לכתוב "ויקח משה את עצמות יוסף אתו", כשם שיוסף אמר לאחיו: "והעליתם את עצמותי מזה אתכם".

וההבדל ברור: עמו הכוונה ששניהם שווים זה עם זה, כשם שדרשו חז"ל (קידושין סו.) על הפסוק (דברים סו טז): "כי טוב לו עמך" - עמך במאכל ועמך במשתה. אולם כאשר שני הדברים אינם שווים, דבר אחד הוא אדם חי והדבר השני אינו אלא עצמות, לא שייך לומר עמו - אלא אתו.

אלא, התורה באה כאן לרמז שבזה שאמר יוסף "והעליתם את עצמותי", דוקא בלשון זו, היתה כוונתו שיקחו איתם את עצמותיו ומזה יווכחו בצדקתו, שבעודו חי היה ליבו נקי מקנאה ושנאה נגדם. שהרי את הפסוק (משלי יד) "ורקב עצמות קנאה", דרשו חז"ל (שבת קנב:): "כל מי שיש לו קנאה בליבו עצמותיו מרקיבים, כל מי שאין לו קנאה בליבו אין עצמותיו מרקיבים". ועל כן, כאשר יסתכלו בעצמותיו וימצאום שלמים, ללא רקב כלשהו, יבינו ויידעו כי מעולם לא היה בליבו עליהם שום רגש של קנאה ותחרות.

להתחיל את היום ברגל ימין
 חוויה רוחנית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
 הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:
dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..
 המייל היומי של 'דרשו'.

הטובל יד אחת בנהר ונוטל את היד השניה בכלי - האם יצא ידי חובתו?

ואם טבל יד אחת בנהר, ואת השניה נטל בכלי, בין אם הקדים את הטבילה ובין אם הקדים את הנטילה - יצא ידי חובת נטילה. אולם, אם טבל יד אחת בנהר, והעלה בה מים ושפכם על ידו השניה - לא יצא ידי חובת נטילה, כיון שאת היד השניה לא טבל, וגם לא נטל, שהרי נטילה היא דווקא מתוך כלי.

[שו"ע קנט, יד, יז ריח, ומשנ"ב עז, עט, פ רצב; בו"מ דרשו, 79 ר"81; וראה שם, 78]

הטובל את ידיו במי נהר או מעין, או ים - יוצא ידי חובת נטילת ידים לסעודה. ואף מעין שאין בו ארבעים סאה, ניתן לטבול בו את הידים, ובלבד שכמות המים מספיקה כדי לכסות את ידיו. לדעת המשנה ברורה, למרות שניתן לטבול כל יד בנפרד, צריך שכמות המים תספיק לכיסוי שתי הידים בבת אחת; ולדעת החזון איש, די בכמות המספיקה לכיסוי יד אחת.

האם ניתן לטבול ידים לסעודה בשלולית גשם?

מתאפשר לו לשוב וליטול ידים כדין, או לטבולן במקוה של ארבעים סאה - יעשה כן, אך ללא ברכה. ואם המים 'זוחלים', דהיינו שאינם עומדים במקום אחד אלא זורמים וניגרים - יש אומרים, שאין לטבול בהן, ואף כאשר כמות המים היא ארבעים סאה; ולדעת השולחן ערוך, יתכן שניתן להקל. [שו"ע קנט, יד-טו, משנ"ב פא, פב, פה, פז רפח, וביה"ל ד"ה ויש]

הטובל את ידיו במי מקוה, דהיינו, מי גשמים או הפשרת שלגים - יוצא ידי חובת נטילת ידים לסעודה. לדעת רוב הראשונים, נדרשת לכך כמות של ארבעים סאה (0.332-0.574 מ"ק, לשיטות השונות) לפחות, כנדרש לטבילת הגוף; אולם, לדעת חלק מהראשונים, די ברביעית (86.4-150 מ"ל). השולחן ערוך פסק כדעת המקלים, אך לדעת הרמ"א, לכתחילה יש להחמיר. ואף מי שהקל בכך בשעת הדחק, אם

איזו ברכה מברכים על טבילת ידים לסעודה?

ויש מהאחרונים שכתב, שבכל מקרה שטובל את הידים ואינו נוטל בכלי, רצוי לברך "על שטיפת ידים", כיון שמשמעות לשון שטיפה כוללת הן את הנטילה, שעליה הצטוונו, והן את הטבילה. והטובל את ידיו, אינו צריך לנגבן בטרם יאכל, אך מי שדעתו קצה באכילה ללא ניגוב, צריך לנגבן; ויש אומרים, שכל אדם צריך לנגבן. [שו"ע קנט, יט-כ, ומשנ"ב צה-צז; בו"מ דרשו, 83 (בהרחבה ע"פ המקור), 84 ר"86; וראה שו"ע קס, ט]

הטובל את ידיו לסעודה במי נהר, או מקוה, כנזכר לעיל - מברך "וציונו על נטילת ידים", ולא "על טבילת ידים", כיון שלא הצטוונו על הטבילה, אלא היא באה כתוצאה מהציווי על הנטילה. ואם המים פסולים לנטילה, וכשרים לטבילה, (ראה במקורות) - יש אומרים, שיברך "על נטילת ידים", ויש אומרים, שיברך "על טבילת ידים", או "על שטיפת ידים".

* הנוטל ידים לסעודת פת, צריך לכתחילה לכוון לשם נטילה המועילה לאכילת פת, בנוסף על הכוונה הנדרשת - לדעת פוסקים רבים - לשם מצוה דרבנן של נטילת ידים. ואם ראובן נוטל את ידי שמעון, די לכתחילה בכוונתו של ראובן השופך את המים, ואין צורך בכוונתו של שמעון. ובדיעבד, לדעת רוב הפוסקים הנטילה כשירה גם ללא כוונה כלל, אך יש אומרים שהנטילה פסולה, ולכן במידת האפשר יש ליטול שנית, ללא ברכה. ורצוי שיטמא את ידיו על ידי נגיעה במקומות המכוסים, וכדומה, כדי שיתחייב בנטילה לכל הדעות, ויוכל לברך עליה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

באיזה מקרה צריך להקפיד שהכהן העולה לתורה יהיה דווקא תלמיד חכם?

שלעולם יעלה הכהן תחילה, ואחריו לוי, ואף אם הם מוותרים ומוחלים על כבודם. אולם במקרה כזה שהלוי או הישראל תלמיד חכם, יש להקפיד לכתחילה לקרוא לכהן תלמיד חכם לעליית כהן, ולא ל'עם הארץ'.

[שו"ע קלה, ג-ד, משנ"ב ט, שעה"צ טו, וביה"ל ד"ה לפני; ב"מ דרשו, 20]

נאמר בתורה על הכהן: "וְקִדְשְׁתּוּ כִּי אֶת לֶחֶם אֱלֹקֶיךָ הוּא מְקַרֵּיב", ומפרשים חז"ל, שאחד הדברים בהם צריך לקדש את הכהן הוא "לפתוח ראשון" - כגון בעליה לתורה; ואף כהן בעל מום שאינו ראוי להקריב, חובה לכבדו בעליה הראשונה. ותיקנו חכמים שלאחר הכהן יעלה לוי, ואחריו ישראל. ואף שמן הדין ישראל תלמיד חכם קודם לכהן הקטן ממנו בתורה, תיקנו חכמים

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il